

ระเบียบกระทรวงการคลัง
ว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ
พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๒๐ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๒๐ บรรดาข้อบังคับหรือระเบียบอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ซึ่งไม่ใช่บริษัทมหาชนจำกัดที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เว้นแต่จะมีบทบัญญัติในระเบียบนี้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๕ ให้ปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ โดยมีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบและผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบ และให้มีอำนาจกำหนดวิธีการ วางหลักเกณฑ์หรือออกคำสั่งให้รัฐวิสาหกิจปฏิบัติตามที่จำเป็น ในการนี้ จะมอบหมายให้รองปลัดกระทรวงการคลัง หรือผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจดำเนินการก็ได้

การตีความและคำสั่งตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นที่สุด

หมวด ๑

การบัญชี

ข้อ ๖ ให้รัฐวิสาหกิจจัดให้มีระบบบัญชีที่เหมาะสมตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปเพื่อใช้บันทึกรายการทางการเงินอันจะแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของรัฐวิสาหกิจที่เป็นอยู่ตามจริง และการจัดให้มีการควบคุมภายในที่ดี

ข้อ ๗ ลูกหนี้ที่มีใช้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจรายใด ถ้าไม่เป็นที่แน่นอนว่าจะเรียกชำระหนี้ได้หรือค้างชำระหนี้เกินกว่าหนึ่งปีขึ้นไปนับจากวันที่หนี้ถึงกำหนดชำระ ให้รัฐวิสาหกิจตั้งสำรองหนี้สูญเท่ากับจำนวนลูกหนี้นั้น แต่ถ้าไม่เกินหนึ่งปี ให้รัฐวิสาหกิจตั้งสำรองหนี้สูญตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจกำหนด

การตั้งสำรองหนี้สูญสำหรับลูกหนี้ที่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ลูกหนี้รายใดที่รัฐวิสาหกิจไม่อาจเรียกร้องให้ชำระหนี้ได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ตัดบัญชีออกเป็นหนี้สูญเฉพาะส่วนที่ไม่อาจเรียกร้องให้ชำระหนี้ได้เท่านั้น

ข้อ ๘ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี ให้ทำได้เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) จ่ายโบนัสกรรมการและพนักงานตามระเบียบเกี่ยวกับโบนัสกรรมการและพนักงาน

(๒) จ่ายเงินปันผลหรือนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

(๓) เงินสำรองที่กำหนดไว้เป็นอัตราแน่นอนตามกฎหมาย

(๔) จ่ายภาษีเงินได้ของรัฐวิสาหกิจ

การจัดสรรกำไรสุทธิตาม (๑) และ (๒) ต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน ส่วนกำไรสุทธิส่วนที่มีได้จัดสรรให้ออนไปเข้าบัญชีกำไรสะสม

ข้อ ๙ การจัดสรรกำไรสะสมต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังก่อน

ข้อ ๑๐ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง

ข้อ ๑๑ ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำแผนการปฏิบัติงาน งบประมาณ และแผนทางการเงินประจำปีงบประมาณการบัญชีล่วงหน้าหนึ่งปีสำหรับเป็นแนวทางในการดำเนินงานตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด และส่งกระทรวงการคลังภายในเดือนแรกของปีบัญชีที่จะใช้แผนการปฏิบัติงาน งบประมาณ และแผนทางการเงินประจำปีงบประมาณการบัญชีดังกล่าว และชี้แจงรายงาน

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเป้าหมายและระยะเวลาการดำเนินงานตามเป้าหมายนั้นตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ให้รัฐวิสาหกิจจัดทำรายงานฐานะทางการเงินรายไตรมาสตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดเพื่อส่งกระทรวงการคลังภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันสิ้นสุดของแต่ละไตรมาส รายงานฐานะทางการเงินรายไตรมาสต้องได้รับการสอบทานโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ให้คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจดูแลและติดตามให้รัฐวิสาหกิจปฏิบัติตามความในข้อนี้โดยเคร่งครัด

ข้อ ๑๒ ให้รัฐวิสาหกิจปิดบัญชีตามปีงบประมาณ เพื่อแสดงผลการดำเนินงานในงวดบัญชีและทำงบการเงิน แต่ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นและโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง รัฐวิสาหกิจจะปิดบัญชีตามปีปฏิทินหรือตามระยะเวลาใดก็ได้

การปิดบัญชีตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐวิสาหกิจดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้นกำหนด ถ้ากฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจใดไม่กำหนดระยะเวลาในการปิดบัญชีไว้ หรือเป็นรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง ให้ปิดบัญชีให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด ๒ การเงิน

ข้อ ๑๓ ให้รัฐวิสาหกิจฝากเงินไว้กับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง

การฝากเงินกับธนาคาร ให้ฝากในประเภทบัญชีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการบริหารเงินของรัฐวิสาหกิจและให้ดอกผลแก่รัฐวิสาหกิจมากที่สุด

ข้อ ๑๔ หากรัฐวิสาหกิจเห็นว่าสภาพคล่องคงเหลือ และประสงค์จะบริหารสภาพคล่องคงเหลือดังกล่าวให้ได้รับผลตอบแทนสูงกว่าการฝากเงินกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ รัฐวิสาหกิจอาจเลือกลงทุนในตราสารทางการเงินระยะสั้นที่ออกโดยกระทรวงการคลัง สถาบันการเงินของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ก็ได้

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจไม่อาจชำระหนี้ หรือดอกเบี้ยสำหรับหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน ให้รัฐวิสาหกิจแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้กระทรวงการคลังทราบทันที

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่กระทรวงการคลังกำหนดให้รัฐวิสาหกิจนำเงินกำไรหรือเงินอื่นใดส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ให้รัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด และถ้าการเงินของรัฐวิสาหกิจอำนวย กระทรวงการคลังจะกำหนดให้รัฐวิสาหกิจนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินมากกว่าประมาณการก็ได้

การนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๑๗ ให้รัฐวิสาหกิจทุกแห่งดำเนินการให้มีผู้แทนกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นข้าราชการประจำเป็นกรรมการอยู่ในคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ

ข้อ ๑๘ ให้กระทรวงหรือกรมควบคุมดูแลให้รัฐวิสาหกิจที่อยู่ในกำกับของตนปฏิบัติตามระเบียบนี้ โดยใช้อำนาจในฐานะผู้ควบคุมกำกับรัฐวิสาหกิจตามกฎหมาย หรือในฐานะผู้ถือหุ้นซึ่งจะร่วมกับกระทรวงหรือกรมอื่นที่เป็นผู้ถือหุ้นในรัฐวิสาหกิจเดียวกันด้วยก็ได้

ผู้แทนกระทรวงการคลังมีหน้าที่รายงานผลการปฏิบัติตามวรรคหนึ่งต่อกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๙ ให้รัฐวิสาหกิจส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจต่อกระทรวงการคลังภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจได้รับรองรายงานการประชุมแล้ว

ข้อ ๒๐ ให้รัฐวิสาหกิจตามระเบียบว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๒๐ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าวในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ยังคงได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้ในเรื่องดังกล่าว เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(นายทอง พิทยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง